

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1376/2024
17.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бојане Пауновић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Александра Степановића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Атељевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шиду К 84/23 од 08.02.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 514/24 од 24.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 17.10.2024.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног окривљеног АА, адвоката Зорана Атељевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Шиду К 84/23 од 08.02.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 514/24 од 24.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шиду К 84/23 од 08.02.2024. године окривљени АА оглашен је кривим за кривично дело пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од две године и новчану казну у одређеном износу од 200.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца од правноснажности пресуде, а уколико окривљени новачну казну не плати у одређеном року, суд ће је заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих хиљаду динара неплаћене новчане казне одредити један дан затвора.

Окривљени је на основу члана 264. ЗКП обавезан да плати трошкове кривичног поступка и то Основном суду у Шиду на име паушала износ од 5.000,00 динара, као и трошкове ОЈТ Сремска Митровица, Одељење у Шиду у износу од 92.000,00 динара, све у року од 15 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док ће о осталим трошковима кривичног

поступка, чија висина није позната у моменту доношења одлуке, суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 514/24 од 24.07.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Атељевић, због повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док из образложења произлази да захтев подноси и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд донесе пресуду којом ће усвојити поднети захтев, преиначити побијане пресуде и окривљеног ослободити од оптужбе или укинути побијане пресуде и предмет вратити првостепеном суду на поновни поступак и одлуку и на основу члана 488. став 2. ЗКП обавестити браниоца о седници већа.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да је у време извршења кривично дело пореска утаја било прописано одредбом члана 229. КЗ, који је престао да важи 31.05.2017. године, а да је пореска утаја по новом КЗ нумерисана у члану 225. КЗ. Међутим, по наводима браниоца, одредбе члана 225. КЗ и 229. КЗ се у битном разликују, јер је по старом закону битно обележје овог кривичног дела био – објект радње „законито стечени приход“, а по новом је „стечени приход“, па уколико се ради о незаконито стеченим приходима, то не могу бити остварени елементи бића кривичног дела пореска утаја из члана 229. КЗ који је важио *tempore criminis*. Бранилац даље потенцира да оптужење и изрека по свом објективном идентитету не садрже нужне елементе бића кривичног дела па и тим наводима указује на повреду одредбе члана 439. тачка 1) ЗКП, закључујући да у конкретном случају нема кривичног дела пореске утаје.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Према одредби члана 225. став 2. Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр.35/19), кривично дело пореска утаја чини онај ко у намери да он или друго

лице потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама, које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази пет милиона динара.

По налажењу Врховног суда из чињеница и околности означених у чињеничном опису дела датом у изреци првостепене пресуде произлазе сва законом прописана обележја кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом и то објективна обележја која се односе на радњу извршења – да је окривљени као директор и законски заступник привредног друштва „... trans“ доо из ..., набавио робу од привредног друштва „... petrol“ доо из ..., које је ту робу претходно набавило од привредног друштва „... oil“ доо из ..., у коме је запослен окривљени, а по рачунима и отпремницама наведеним у изреци, да би затим у својим пословним књигама евидентирао фиктивне рачуне и лажно приказао да је та добра продао привредном друштву „...“ доо из ..., по рачунима и отпремницама по којима продаја добара није обављена и наплаћена, већ су наведени рачуни фиктивни и исти су послужили за прикривање да су предметна добра продата неидентификованом купцу без уплате на рачуне и без евидентирања потраживања у пословним књигама „... trans“ доо из ..., а која неевидентираним продаја добара има карактер узимања добара од стране окривљеног АА као директора и законског заступника „... trans“ доо, без заснивања радног односа, те узимање добара представља његову накнаду за рад, односно остале приходе по Закону о порезу на доходак грађана, а по основу тако оствареног прихода није извршио обрачун, пријављивање ни плаћање пореза на доходак грађана, као ни доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, у износима наведеним у изреци, на који начин је окривљени избегао да обрачуна, пријави и плати наведене јавне приходе, оштетивши Буџет РС –у укупном износу од 10.622.622,78 динара. Изрека пресуде садржи и субјективна обележја, обзиром да је наведено да је окривљени био способан да схвати значај свог дела и управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење и да је радње извршења предузео у намери да потпуно избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина у износу већем од пет милиона динара, свестан да је његово дело забрањено.

Из изнетих разлога, Врховни суд је оценио као неосноване наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да је правноснажном пресудом на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да је окривљени оглашен кривим за извршење кривичног дела пореска утаја из члана

225. став 2. у вези става 1. КЗ, супротно члану 5. КЗ којим је прописано да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, уз услов да уколико је закон након извршења кривичног дела, мењан једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца. Правилном применом члана 5. КЗ, по наводима одбране, окривљени је требало да буде ослобођен од кривичног дела, јер је примењен закон који се није могао применити и то члан 225. КЗ, уместо члана 229. КЗ, који је престао да важи, а који је прописивао за пореску утају давање лажних података о „законито стеченим приходима“.

Изнети наводи, везани за погрешну примену закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицани су у жалби на првостепену пресуду и били су предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду, који је у овом кривичном поступку поступао у другом степену по жалби изјављеној против првостепене пресуде Основног суда у Шиду К 84/23 од 08.02.2024. године. Апелациони суд у Новом Саду као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 15, став трећи другостепене пресуде Кж1 514/24 од 24.07.2024. године изнео разлоге које Врховни суд прихвата као правилне и, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге упућује.

Врховни суд налази да је у оспореним одлукама суд правилно применио члан 5. КЗ, имајући у виду да је привредно друштво „... trans“ доо регистровано у АПР, да је окривљени као директор и законски заступник обављао легалну делатност у овом привредном друштву, да продаја не представља незаконити правни посао, већ се незаконитост поступања окривљеног састоји у чињеници да је прикрио податке од утицаја за утврђивање пореских обавеза на основу стечених прихода – продаји робе непознатим купцима. По налажењу овог суда, нижестепени судови су правилно применили закон и то одредбу члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ као повољнији по окривљеног у односу на члан 229. став 3. у вези става 1. КЗ који је важио у време извршења кривичног дела, имајући у виду прописан минимум и распон казне за наведена кривична дела, те није основан навод захтева да није примењен блажи закон у смислу одредбе члана 5. КЗ.

Поред тога, бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресуде заснивају на доказу на коме се не могу заснивати и то службеној белешци о обавештењу примљеном од грађанина ББ од 23.11.2016. године сачињеном у Пореској управи Пореска полиција Београд.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда, не могу се прихватити као основани.

Из списка предмета произлази да је у току поступка на главном претресу изведен доказ испитивање сведока ББ, у присуству окривљеног и браниоца, док наведена службена белешка на коју се бранилац окривљеног у захтеву за заштиту

законитости позива није изведена као доказ и на истој није заснована побијана првостепена пресуда.

Према томе, доказна радња испитивања сведока, представља законит доказ и на истом се може заснивати пресуда, те се стога неоснованим оцењују наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује да је извођењем овог доказа и заснивањем правноснажне пресуде између осталог и на исказу овог сведока, суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Осталим наводима захтева, бранилац иако нумерише битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, исту образлаже сопственом оценом доказа у погледу економско финансијског вештачења и оспорава налаз и мишљење судског вештака Милорада Достанића, и доказну вредност вештачења, као и чињенице које је суд утврдио на основу налаза и мишљења вештака, на који начин бранилац полемисе са утврђеним чињеничним стањем и оценом доказа чиме у суштини указује на повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног опширно износи чињеничну грађу, изведене доказе, те и надаље износи сопствену анализу утврђеног чињеничног стање. У вези наведеног, бранилац истиче Уговор о међусобним правима и обавезама директора и друштва закључен 22.07.2015. године, као и обавезе које проистичу из цитираног уговора, оспорава постојање и тумачење термина „узимање добара“, као и која овлашћења и накнаде припадају лицу које обавља послове директора, те цитира одредбе Закона о порезу на доходак грађана, Закон о раду и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, те даје сопствену оцену налаза и мишљења вештака економско финансијске струке, на који начин бранилац полемисе са утврђеним чињеничним стањем и оценом доказа у смислу члана 440. ЗКП.

Поред тога, бранилац опширно цитира образложење другостепене пресуде те указује да је другостепени суд показао арбитрерност, контрадикторност и нејасност разлога те да је на тај начин повредио одредбу члана 460. ЗКП као и члана 462 став 3 ЗКП јер првостепени суд није поступио по наведеној императивној одредби, те коначно указује на контрадикторност између изреке пресуде и образложења у смислу члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Међутим, како повреде одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и члана 440. ЗКП и 462.ЗКП, не представљају законске разлоге у оквиру повреда побројаних у члану 485. став 4. ЗКП, због којих је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у оцену ових навода није упуштао.

Бранилац окривљеног у захтеву на више места указује на повреду чланова 36. став 1. Устава Републике Србије и чланова 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Међутим, када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатних протоколима.

Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни суд нашао да захтев за заштиту законитости нема прописани садржај, па се у разматрање наведених повреда није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости оценио неоснованим и, на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Бојана Пауновић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић